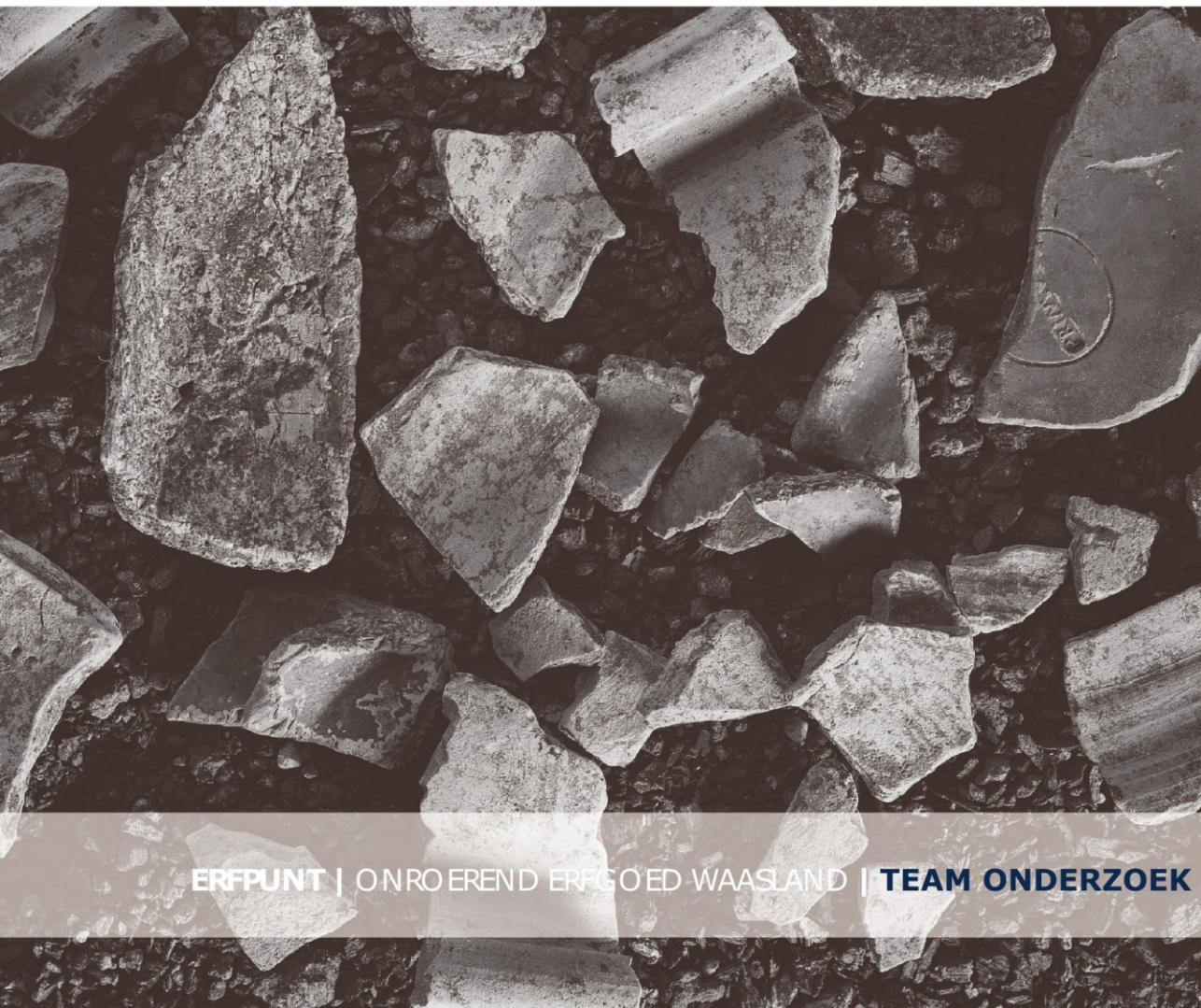




Nota

Melsele – Sabot 2021

Proefsleuven en proefputten



RAPPORT

Rapporten van Erfpunt – team Onderzoek

188

Project

Melsele – Sabot 2021

Projectcode Agentschap Onroerend Erfgoed

2021C71

Voorafgaande archeologienota

<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/8907>

Uitvoerder project

Erfpunt – team Onderzoek

OE/ERK/Archeoloog/2016/00101

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

Auteurs

Thierry Van Neste, Hannah Van Hoecke

Wetenschappelijke begeleiding

Erfpunt - team Beheer

© Erfpunt – team Onderzoek, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Erfpunt.

Erfpunt aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN 0778-3841

Erfpunt - team Onderzoek

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

Tel +32 (0)3 778 87 59

onderzoek@erfpunt.be

www.erfpunt.be

www.facebook.com/Erfpunt

<https://sketchfab.com/Erfpunt>

1. Beschrijving van de uitgevoerde werken

1.1. Verantwoording

Tussen de Grote Baan (N70) en de Hazaarddam te Melsele zal een nieuwbouwproject gerealiseerd worden. Naar aanleiding hiervan werd een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem uitgevoerd door Erfpunt. Op basis hiervan werd beslist om een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uit te laten voeren. Deze kon niet uitgevoerd worden voorafgaand aan het bekomen van de omgevingsvergunning omwille van de aanwezigheid van het parochiehuis “Sabot” en enkele andere gebouwen.

Dit onderzoek werd uitgevoerd door het team Onderzoek van Erfpunt, onder leiding van archeologen Thierry Van Neste en Hannah Van Hoecke. Het team werd vervolledigd door Dirk Boel en Erik Pijl, geschoolde veldtechnici van Erfpunt. Het veldwerk ging door op dinsdag 16 maart 2021.

Het verslag van resultaten werd opgesteld door Thierry Van Neste en Hannah Van Hoecke.

1.2. Administratieve gegevens

Projectcode

2021C71

Wettelijk depot

ISSN 0778-3841

Betrokken actoren

Erkende archeoloog: Erfpunt (OE/ERK/Archeoloog/2016/00101)

Veldwerkleider: Thierry Van Neste

Assistent-archeoloog: Hannah Van Hoecke

Assistent-aardkundige: Thierry Van Neste

Conservator: niet van toepassing

Natuurwetenschapper: niet van toepassing

Geofysicus: niet van toepassing

Materiaaldeskundige: niet van toepassing

Fysisch antropoloog: niet van toepassing

Wetenschappelijke advisering: Erfpunt - team Beheer

Vindplaatsnaam

Melsele – Sabot 2021

Provincie

Oost-Vlaanderen

Gemeente

Beveren

Deelgemeente

Melsele

Plaats

Grote Baan (N70), Hazaarddam

Toponiem

Sabot

Coördinaten projectgebied bureauonderzoek (Lambert '72)

Noord: 212283,700000 m

Oost: 143908,920000 m

Zuid: 212222,700000 m

West: 143826,290500 m

Kadastrale gegevens bureauonderzoek

Beveren, Afdeling 9 , Sectie C , percelen 220P, 222M, 223E, 226R, 229D en 229E

Coördinaten huidig projectgebied (Lambert '72)

Noord: 212280,6547

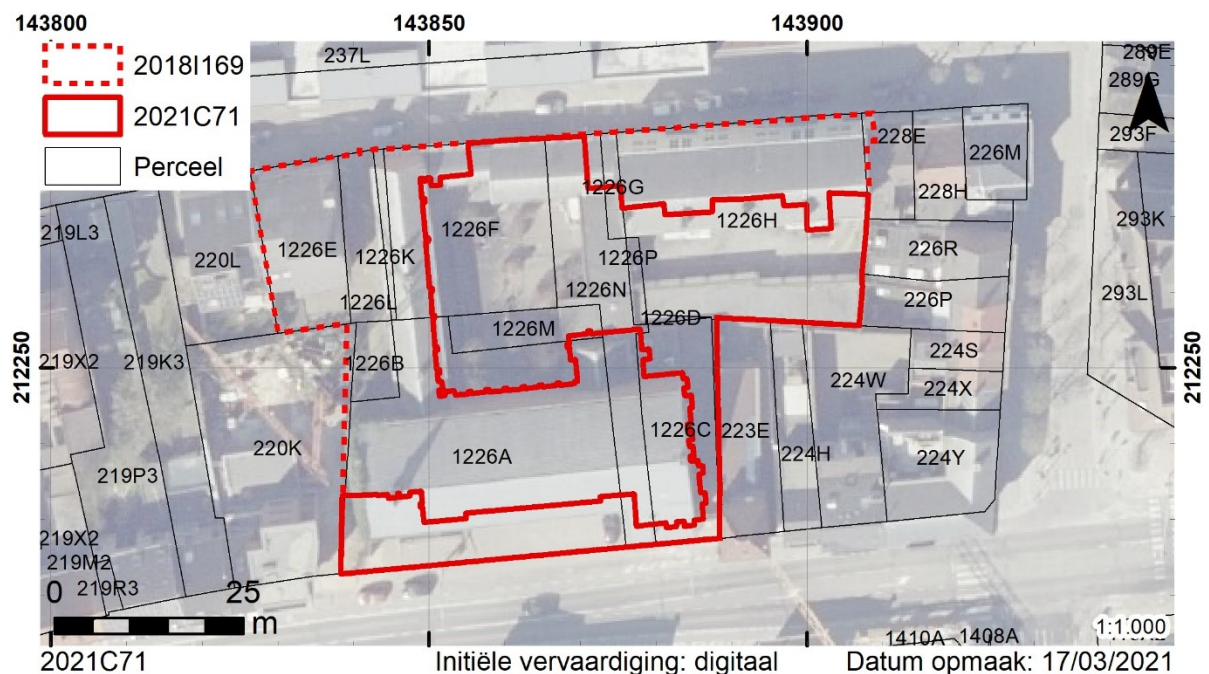
Oost: 143908,1476

Zuid: 212222,7

West: 143838,2736

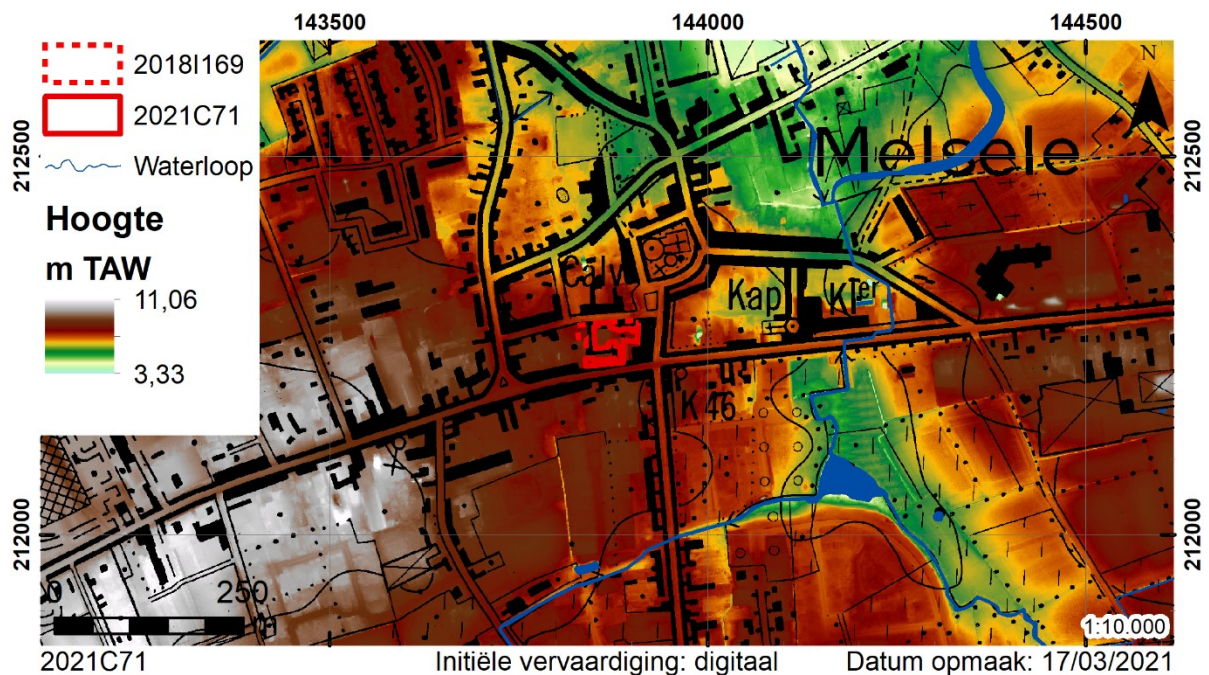
Kadastrale gegevens huidig projectgebied

Beveren, afdeling 9, sectie C, percelen 223E, 1226A, 1226C, 1226D, 1226F, 1226G, 1226H, 1226M, 1226N en 1226P.



Kaart 1. Afbakening van de projectgebieden op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2021a).

Topografische ligging



Kaart 2. Situering van de projectgebieden op de topografische kaart, het DTM en de VHA (AGIV WMS; GDI-Vlaanderen 2015, 2021).

Begindatum veldwerk

Dinsdag 16 maart 2021

Einddatum veldwerk

Dinsdag 16 maart 2021

Betrokken actoren en personen buiten het project

Natuurwetenschapper: niet van toepassing

Materiaaldeskundige: niet van toepassing

Fysisch antropoloog: niet van toepassing

Wetenschappelijke advisering: Erfpunt - team Beheer

Relevante termen uit de Inventaris Onroerend Erfgoed

Typologie: niet van toepassing

Datering: Onbepaald, 20ste eeuw

Stijlen: niet van toepassing

Culturen: niet van toepassing

Materiaal: niet van toepassing

Gebeurtenis: sleuvenonderzoek

1.3. Verstoorde zones

Bij de opmaak van het bureauonderzoek kon reeds worden vastgesteld dat bij de bouw van het parochiaal centrum *Sabot* in 1954 vrijwel alle gebouwen voorzien werden van een kelder. Aan de zuidzijde strekte deze kelder zich verder buiten de gebouwen op het gelijkvloers.

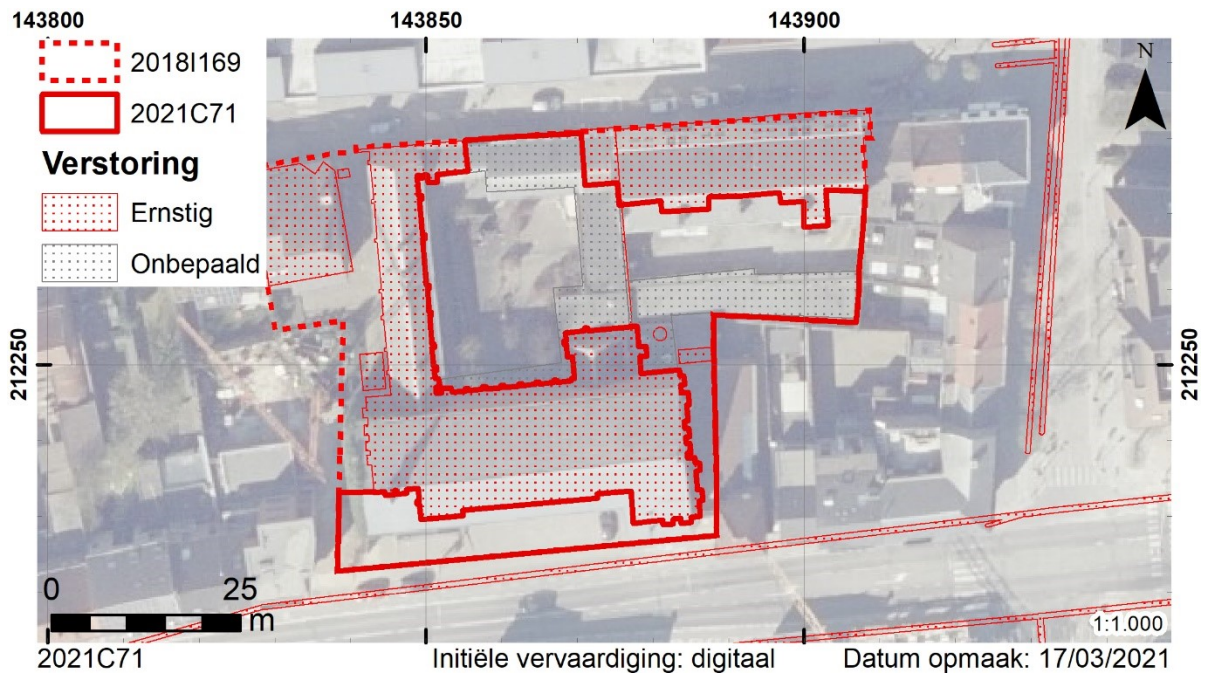
In 1984 werd op perceel 220P (nu ingenomen door 1226E en een deel van 1226L) een nieuw gebouw opgetrokken. Ook dit was volledig voorzien van een kelder, waardoor de ondergrond hier volledig verstoord werd.

Aanvankelijk werden de gebouwen op de percelen 229D en 229E (nu 1226H en een deel van 228E) niet afgebakend als verstoorde zone waardoor deze ook opgenomen werd in het advies voor verder onderzoek. Bij een plaatsbezoek na de aktename van de archeologienota kon echter worden vastgesteld dat ook deze gebouwen over de gehele oppervlakte voorzien waren van volwaardige kelders. Aangezien het niet zinvol zou zijn om deze zone te onderzoeken door middel van proefsleuven werd besloten om het projectgebied voor het proefsleuvenonderzoek enigszins aan te passen.



Fig. 1. Foto's van de kelders onder de voormalige gebouwen in het noordoostelijke deel van het projectgebied.

Na opname van deze laatste verstoorde zone kan gesteld worden dat minstens 1 584,99 m² van het oorspronkelijke projectgebied ernstig verstoord werd door kelders en rioleringen.



Kaart 3. Overzicht van de verstoorde zones binnen het projectgebied.

1.4. Archeologische voorkennis

Voorafgaand aan het bureauonderzoek werd binnen het projectgebied nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het ligt niet binnen een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologie te verwachten is.

1.5. Omschrijving van de onderzoeksoopdracht

1.5.1. Vraagstelling

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 3 499,37 m², hierbij zal meer dan 1 000 m² verstoord worden. De zone waarbinnen een proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd bedroeg 1 675,41 m².

Bij de prospectie met ingreep in de bodem dienen minimaal volgende vragen beantwoord te worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?
 - o Komen er oversnijdingen voor?
 - o Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

- Welke zone komt in aanmerking voor vervolgonderzoek? Welke spoordensiteit kan verwacht worden?

1.5.2. Randvoorwaarden

In het programma van maatregelen van de archeologienota werden volgende randvoorwaarden voorzien:

Binnen het projectgebied zijn gebouwen aanwezig. Teneinde het archeologisch onderzoek te kunnen laten doorgaan, moeten deze eerst verwijderd worden van het terrein. Bij het verwijderen van de aanwezige constructies mag niet dieper gegraven worden dan de reeds verstoorde diepte. De breedte van de uitgraving mag deze van de verstoring niet overschrijden. Aanwezige paalfunderingen mogen niet voorafgaandelijk aan de archeologische prospectie verwijderd/ontgraven worden aangezien dit resulteert in een grootschalige verstoring van het vlak als het gaat om diepe structuren die getrapt ontgraven worden. Na uitbraak en afvoer van de resten van de funderingsplaat mag het vlak niet betreden worden door zwaar werfverkeer.

Indien bomen verwijderd moeten worden, mag dit niet gebeuren via ontworteling. De bomen moeten worden afgezaagd en gecontroleerd uitgefreesd.

De prospectie met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd in goede terreinomstandigheden. Dit betekent o.m. dat:

- De weersomstandigheden dermate zijn dat ze een goede waarneming toelaten. De veldwerkleider voorziet een scenario voor het geval de prospectie moet worden uitgesteld omwille van slechte weersomstandigheden.
- Hierbij zijn maatregelen ter bescherming van kwetsbare contexten inbegrepen.
- De veldwerkleider een voorstel doet om de veldstrategie aan te passen indien de terreinomstandigheden dit vereisen.
- Bij een langdurige opschorting (>1 maand) door de veldwerkleider maatregelen voorgesteld worden om de degradatie van alle aanwezige sporen tegen te gaan.
- De opgravingzone visueel en/of fysiek is afgescheiden van andere zones waar werken uitgevoerd worden.
- De veldwerkleider een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.
- De werf is ingericht conform de vigerende wetgevingen inzake arbeid, bodemverzet en veiligheid.
- Er duidelijke afspraken zijn tussen de veldwerkleider en de opdrachtgever over:
 - o Wie de kraan levert;
 - o Wie de bemaling voorziet in geval van wateroverlast;

- Het terug dichten van de sleuven en herstel terrein;
- Communicatie met de pers.

1.6. Werkwijze en onderzoeksstrategie

Om een evaluatie te maken van het archeologische potentieel van het terrein, werd gebruik gemaakt van het systeem van continue proefsleuven. In totaal werden drie sleuven aangelegd, telkens met een breedte van 2,5 m. Aan de centrale sleuf werden twee haakse uitbreidingen gemaakt. De afstand tussen de assen van de sleuven bedroeg telkens 15 m. Voor het graven van de sleuven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met platte bak.

De totale oppervlakte van het projectgebied bedroeg 1 675,41 m². Door middel van de sleuven met aanvullende kijkvensters werd hiervan in totaal 325,91 m² of 19,45 % onderzocht.

Na het machinale afgraven werd het archeologische vlak manueel opgeschaafd. Vervolgens werden de aanwezige sporen, natuurlijke sporen en recente verstoringen aangeduid en ingemeten met een GNSS. De bekomen gegevens werden verwerkt in een GIS-omgeving.

Tijdens het veldwerk werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Er werden dan ook geen coupes gezet. Omwille van een gebrek aan archeologische sporen werden ook geen vondsten of stalen ingezameld.

Binnen het projectgebied werd een aardkundig referentieprofiel aangelegd, waarbij dieper werd gegaan dan het archeologische vlak, teneinde een beter inzicht te krijgen in de bodemopbouw. Dit putwandprofiel werd opgeschoond en geregistreerd door middel van foto's. De bodemopbouw werd bestudeerd door assistent-aardkundige Thierry Van Neste.

Voor de beschrijving van het putwandprofiel werd een databank opgemaakt. Hierin werd ook de fotolijst opgesteld. De resulterende lijsten zijn als bijlage bij dit rapport toegevoegd.

Tijdens het onderzoek werd in beperkte mate afgeweken van de vooraf geadviseerde zone. Na indiening van het bureauonderzoek kon tijdens een plaatsbezoek namelijk vastgesteld worden dat de gehele noordoostelijke zone onder de daar aanwezige appartementen voorzien was van een volwaardige kelder. Aangezien hier duidelijk gesteld kon worden dat er sprake was van een ernstige verstoring, werd deze zone niet mee opgenomen in het huidige onderzoek.

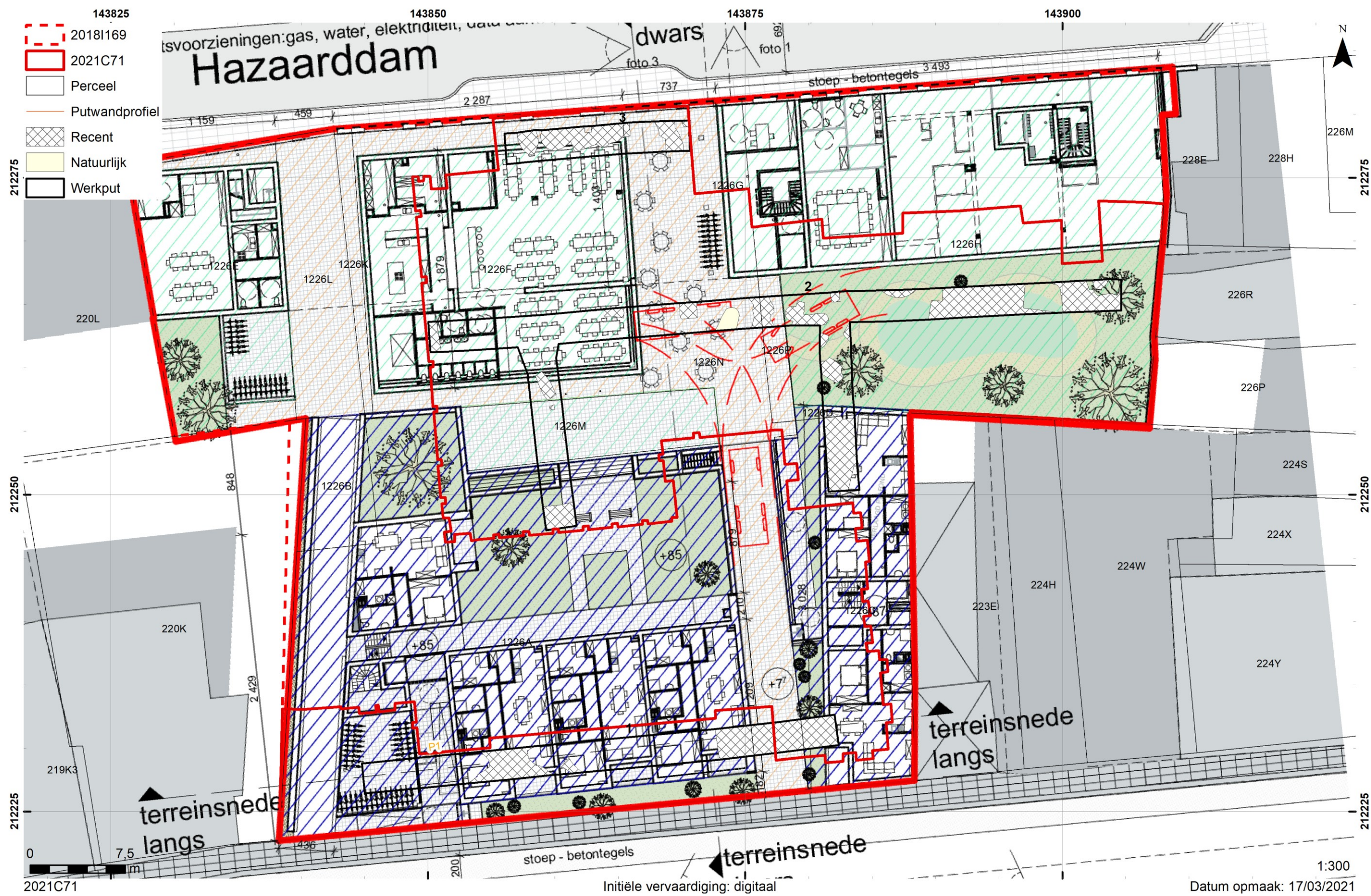
Op basis van het voorgaande onderzoek (zie archeologienota) werd reeds een gebied met een oppervlakte van ± 1 221,53 m² uitgesloten voor verder onderzoek aangezien deze reeds ernstig verstoord waren. Op basis van een plaatsbezoek na aktenaam van de archeologienota kon nog een bijkomende zone van ± 363,45 m² toegevoegd worden aan deze verstoorde zones.

Tijdens het project werden geen aspecten aangetroffen waarvoor het advies van specialisten werd ingewonnen. Wetenschappelijk advies werd verleend door het team Beheer van Erfpunt.

Dit rapport schets het algemene kader van het onderzoek en bevat de neerslag van de onderzoeksresultaten. Een kopie ervan, met bijlagen en sporenplan, wordt in digitale vorm aangeleverd aan de opdrachtgever, het agentschap Onroerend Erfgoed en Erfpunt – team Beheer.



Kaart 4. Allesporenkaart met geïnterpoleerd hoogtemodel van het archeologische vlak.



Kaart 6. Allesporenkaart op het ontwerp.

2. Interpretatie van de archeologische site

2.1. Aardkundige opbouw

De aardkundige opbouw binnen het projectgebied werd uitermate sterk beïnvloed door de aanwezigheid van de 20^{ste}-eeuwse infrastructuur. Op de bodemkaart wordt het dan ook omschreven als bebouwde zone (OB).

In het grootste deel van het projectgebied was sprake van een OT-C-profiel door de verstoring van de natuurlijke bodem. Op meerdere locaties, waaronder aan de zuidelijke rand, was echter sprake van een beperktere mate van verstoring. In deze zones was onder de verstoorde horizont nog sprake van een Bt horizont. De aanwezigheid hiervan toont aan dat de mate van verstoring van het archeologische vlak eerder beperkt is. De bodemtextuur bestond hoofdzakelijk uit lemig zand, hoewel in het zuidelijke deel eerder gesproken kon worden van licht zandleem.

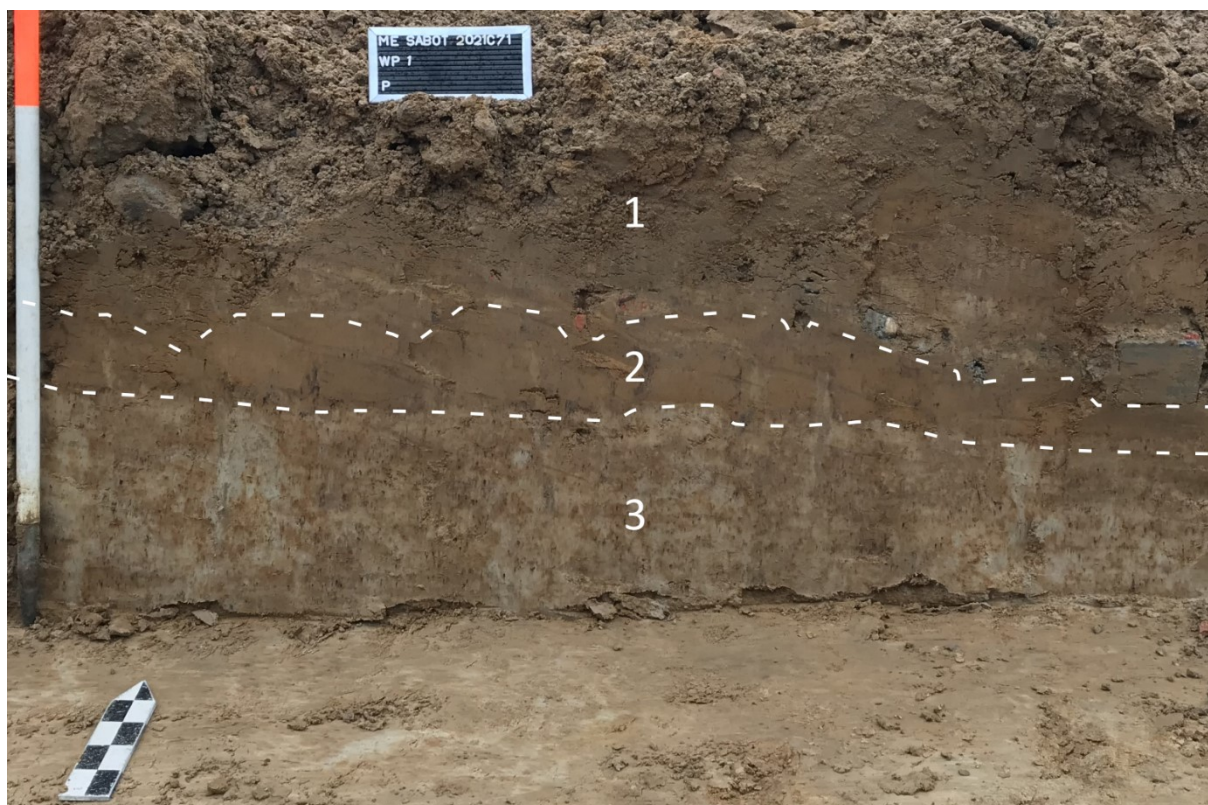


Fig. 2. Referentieprofiel 1.

2.2. Interpretatie van sporen en structuren

Binnen het projectgebied werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Alle sporen konden in verband gebracht worden met de recente bebouwingsfasen. Veelal betrof het resten van de uitgravingen van kelders en funderingen.

Behalve de recente sporen werd één spoor met natuurlijke oorsprong waargenomen.



Fig. 3. Overzicht van werkput 1.



Fig. 4. Overzicht van werkput 3.



Fig. 5. Overzichtsfoto's van werkput 2.

2.3. Interpretatie van vondsten

Tijdens het onderzoek werden geen archeologisch relevante vondsten aangetroffen.

2.4. Resultaten van staalnames

In het kader van het onderzoek werden geen stalen genomen.

2.5. Conservatierapport

Omwille van een gebrek aan vondsten is er geen nood aan enige conserverende maatregelen.

2.6. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

De bodem binnen het projectgebied werd hoofdzakelijk gevormd door de eolische afdekking met zandige sedimenten gedurende het Boven-Pleniweichseliaan¹. Binnen het projectgebied werd hierbij lemig zand en zandleem afgezet. Hierin ontwikkelde zich een Bt horizont die nog op enkele plaatsen binnen het projectgebied bewaard was gebleven.

Historische kaarten wijzen op een agrarische functie die minstens tot de 18^{de} eeuw teruggaat. De ligging in het Wase bolle akkergebied doet vermoeden dat deze functie teruggaat tot de 15^{de} eeuw².

In de late 18^{de} eeuw of de eerste helft van de 19^{de} eeuw werd de eerste bebouwing opgericht in het noordoostelijke deel van het projectgebied. In 1954 werd het parochiale centrum *Sabot* opgericht, waardoor grote delen van het projectgebied verstoord werden door kelders, funderingen en rioleringen. Een bijkomende verstoring kwam er in 1984, wanneer een gebouw met kelder werd opgericht in het noordwestelijke deel van het projectgebied. Ook bij de oprichting van de appartementen in het noordoostelijke deel van het projectgebied werd een kelder aangelegd, waardoor ook deze zone volledig verstoord werd.

Bij het huidige onderzoek werd $\pm 19,45$ % van de zones waar geen gekende verstoringen aanwezig waren onderzocht. Ongeveer 35,20 % van de oppervlakte van deze proefsleuven werd bijkomend ingenomen door recente verstoringen. In de resterende delen werden geen archeologisch relevante sporen waargenomen. Hoewel de recente bebouwingsfasen de natuurlijke bodemopbouw hier deels verstoord hebben, kan gesteld worden dat het archeologische niveau niet diepgaand geroerd werd. De afwezigheid van archeologische sporen binnen de onderzochte zone lijkt dan ook te wijzen op een historische realiteit. Door de hoge mate van verstoring in de rest van het projectgebied is het uiteraard wel mogelijk dat eventuele resten hier geheel vernield werden.

2.7. Afweging van voorgaand onderzoek

Op basis van het bureauonderzoek werden reeds meerdere verstoorde zones afgebakend. Door middel van het huidige onderzoek kon vastgesteld worden dat deze nog iets uitgebreider waren.

Omwille van de aanwezigheid van meerdere sites met sporen uit de metaaltijden en Romeinse tijd werd voor deze perioden een matige tot hoge verwachting vooropgesteld. Vooral de ligging in de historische kern van Melsele en de beperkte afstand tot de kerk deden vermoeden dat er een hoge kans was op de aanwezigheid van sporen uit de middeleeuwen. Het huidige onderzoek kon deze verwachtingen niet inlossen. Archeologische resten werden nergens waargenomen.

¹ Jacobs et. al. 2010.

² Van Hove 1997.

2.8. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Alle antropogene resten konden toegewezen worden aan de recente bebouwingsfasen. Samen met de hoge mate van verstoring door de kelders, funderingen en rioleringen kan gesteld worden dat binnen het projectgebied geen archeologisch erfgoed verwacht moet worden.

2.9. Advies

Zowel het bureauonderzoek als het proefsleuvenonderzoek wijzen op een hoge mate van verstoring binnen het projectgebied. In de niet-verstoorde zones werden daarenboven geen archeologisch relevante resten waargenomen. Omwille hiervan kan het projectgebied vrijgegeven worden voor de geplande werkzaamheden. Tevens kan het volledige projectgebied opgenomen worden bij de gebieden waar geen archeologie te verwachten is (GGA).

3. Synthese

Voor de prospectie met ingreep in de bodem werden enkele onderzoeksvragen vooropgesteld. Onderstaand zullen deze kort beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
 - o Binnen het projectgebied is sprake van een variabele bodembewaring. Bovenaan is steeds sprake van een vergraven zone (OT). Deze dekt veelal de C horizont af maar op enkele locaties is nog een Bt horizont zichtbaar. De textuur binnen het projectgebied bestaat uit lemig zand en licht zandleem.
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
 - o De afwezigheid van de Bt horizont in de meeste plaatsen binnen het projectgebied is toe te wijzen aan de oprichting, het gebruik en de afbraak van de 20^{ste}-eeuwse infrastructuur.
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
 - o De natuurlijke bodem is veelal verstoord door de recente bebouwing. Op enkele plaatsen is wel nog een Bt horizont aanwezig. De aanwezigheid hiervan toont aan dat de C horizont binnen het projectgebied niet diepgaand verstoord werd. Dit laatste was uiteraard wel het geval in de zones waar kelders en rioleringen aanwezig waren.
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
 - o Neen.
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
 - o Ja. Het gaat enkel om sporen die in verband gebracht kunnen worden met de 20^{ste}-eeuwse bebouwingsfasen. Daarnaast werd één windworp waargenomen.
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
 - o De bodem bestaat uit lemig zand tot licht zandleem dat tijdens het Boven-Pleniweichseliaan door eolische werking werd afgezet boven de laagterrassen en aansluitende dalflanken. Hierin ontwikkelde zich een Bt horizont die echter deels verstoord werd door de bebouwing die in de 20^{ste} eeuw werd opgericht.
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
 - o Neen. Er is geen sprake van bodemkundige processen die archeologische sporen zouden vernielen. Hoewel in de sterk verstoorde zones mogelijk aanwezige sporen vernield werden door antropogene ingrepen, lijkt het gebrek in de overige zones eerder te wijzen op een historische realiteit.

- Welke zone komt in aanmerking voor vervolgonderzoek? Welke spoordensiteit kan verwacht worden?
 - o Binnen het (volledige) projectgebied zijn geen archeologische resten aanwezig. Het kan geheel toegevoegd worden aan de GGA.

Aangezien er geen archeologische sporen werden aangetroffen, kunnen/moeten volgende onderzoeksvragen niet beantwoord worden:

- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?
 - o Komen er oversnijdingen voor?
 - o Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

4. Samenvatting

Op de locatie van het nu afgebroken parochiehuus *Sabot* te Melsele (Beveren) zullen nieuwe woongelegenheden opgericht worden. Naar aanleiding hiervan werd in eerste instantie een bureauonderzoek uitgevoerd. Hoewel hierbij reeds vastgesteld kon worden dat grote delen ernstig verstoord waren door de 20^{ste}-eeuwse bebouwing, was het niet duidelijk of er in de niet-verstoorde zones al dan niet sprake was van archeologisch erfgoed.

Teneinde dit vast te stellen werd op 16 maart, na de afbraak van de aanwezige gebouwen, een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd 19,45 % van de te onderzoeken zone onderzocht door middel van sleuven met een breedte van 2,50 m. Tijdens dit onderzoek werden enkel restanten van de 20^{ste}-eeuwse bebouwing waargenomen. Het gebrek aan archeologisch resten lijkt te wijzen op een historische realiteit.

Na afronding van het proefsleuvenonderzoek kan gesteld worden dat het gehele vooronderzoek in het kader van de omgevingsvergunning uitgevoerd werd. Op vlak van archeologisch erfgoed zijn geen bijkomende maatregelen nodig. Het projectgebied kan volledig vrijgegeven worden voor de geplande werkzaamheden, tevens kan het toegevoegd worden aan de GGA.

5. Bibliografie

5.1. Geraadpleegde literatuur

JACOBS P., POLFLIET T., DE CEUKELAIRE M. ET.AL. 2010: *Toelichting bij de geologische kaart van België, Vlaams gewest: kaartblad (15) Antwerpen*, Gent.

VAN HOVE R. 1997: De "Klassieke" bolle akkers van het Waasland in archeologisch perspectief. In: *Berichten van de Archeologische Dienst Waasland*, nr. 3, Sint-Niklaas, pp. 283-328.

VAN RANST E. & SYS C. 2000: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Gent.

5.2. Cartografische en iconografische bronnen

GDI-VLAANDEREN 2015: *DHMV-II, DTM raster 1 m*.

GDI-VLAANDEREN 2021a: *GRB*.

6. Bijlagen

- Lijst van plannen en kaarten
- Fotolijst
- Beschrijving van aangelegde referentieprofielen
- Foto's van aangelegde referentieprofielen

Nummer + onderwerp	Schaal	Wijze vervaardiging	Datum opmaak
Kaart 1. Afbakening van de projectgebieden op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2021a).....2	1:1000	Digitaal	17/03/2021
Kaart 2. Situering van de projectgebieden op de topografische kaart, het DTM en de VHA (AGIV WMS; GDI-Vlaanderen 2015, 2021).3	1:10000	Digitaal	17/03/2021
Kaart 3. Overzicht van de verstoorde zones binnen het projectgebied.5	1:1000	Digitaal	17/03/2021
Kaart 4. Allesporenkaart met geïnterpoleerd hoogtemodel van het archeologische vlak.10	1:300	Digitaal	17/03/2021
Kaart 5. Allesporenkaart op de plannen van de kelders uit 1954 en 1984.11	1:300	Digitaal	17/03/2021
Kaart 6. Allesporenkaart op het ontwerp.12	1:300	Digitaal	17/03/2021

Bijlage 1. Lijst van kaarten en plannen.

WERKPUT	VLAK	TYPE SPOOR	NUMMER	BESTANDSNAAM	ONDERWERP	GENOMEN UIT
1		Referentieprofiel	1	IMG_4335.jpg	Referentieprofiel	Z
1	1	Overzicht		IMG_4339.jpg		W
1	1	Overzicht		IMG_4340.jpg		O
2	1	Overzicht		IMG_4349.jpg		O
2	1	Overzicht		IMG_4353.jpg	oostelijke zijsleuf	N
2	1	Overzicht		IMG_4356.jpg	zone tussen twee zijsleuven	O
2	1	Overzicht		IMG_4359.jpg	westelijke zijsleuf	N
2	1	Overzicht		IMG_4364.jpg		W
3	1	Overzicht		IMG_4370.jpg		O
3	1	Overzicht		IMG_4372.jpg		W

Bijlage 2. Fotolijst.